

(המשך מעמוד 22)

יתר, או אם הוא תופס את המתרחש סביבו. יכול להיות שהיו לו סיבות משלו לחזור על אותם דברים שוב ושוב באוניברסיטה...

תזכיר במישפט אחד

ב וועידת פוטסדאם, שהתקיימה ב- יולי 1945, כבר היה וינסטון צ'רצ'יל תשוש ועייף מכדי לקרוא אפילו את התקן צירים שהוגשו לו. אחרי שהובס בבחירות במהלך הוועידה, נסצו בבריטניה שמעות על המחלות הניונוניות שהוא סובל מהן. כותב על-כך יו' לאטאנג בספרו: "תמיד מופצות שמעות בדבר הסתערותן של מדינות ניונוניות על המחזיקים בכהונות רמות. למרות שצ'רצ'יל היה אגדה עוד בחייו, לא היו הטענות בדבר התקפיהן שבסבל מהם יוצאים מן הכלל לגביו. רק בשנת 1966 פורסמו לראשונה הפרטים המלאים בדבר המיקרים של שטפידים במוח. שמהם סבל צ'רצ'יל."

בשנות המוקדמות של ה-24 באוגוסט 1949, אחרי מישחק רמי ממושך, חש צ'רצ'יל חולשה וכאבים ביד הימנית. הוא היה מודע היטב להשלכות של תחושה זו. אולם קיווה שזו רק אותרת ולא יתור. ציפיותיו התגשמו. למרות שלורד מוראן, שהועק לבדוק אותו, אישר את האבחנה העצמית שלו. ההלים צ'רצ'יל באופן משיביע רצון.

לציבור נמסר אז, כי צ'רצ'יל לקה בהצר טננות, והוא זקוק למנוחה ושקט. אחרי התקפיה שבין שפקד את צ'רצ'יל ב-1953, כשכתהן שוב כראש-ממשלה, שוב הועלמו העובדות האמיתיות על מצב-בריאותו מידע ידיעת הציבור. העם הבריטי פשט לא ידע כי בראשו עומד ראש-ממשלה שאינו מסוגל עוד לתפקד בגלל מצב בריאותו התמור.

רק אחרי מותו של צ'רצ'יל פורסמו עדויות על מה שאירע בישיבות הממשלה הבריטית באותם ימים. אחד מסגני השרים, סר ג'ורג' מאלאבי, תיאר בהרחבה את המבוכה המכאיבה שהשתררה באחת מישיבות הממשלה, כשאובחנה התנהגותו של צ'רצ'יל: צ'רצ'יל ישב למעשה מבלי יכיר לת הלבין את המדובר בישיבה; השרים תהו במבוכה וכאי-נוחות, ולבסוף החליטו לסיים את הישיבה.

אחד ממזכיריו של צ'רצ'יל דיווח שסר וינסטון לא היה מסוגל באותה תקופה לעבוד ביעילות. מיסמכים שהשתרעו על פני המישה עמודים היו חייבים להידחס בדיווח אליו למישפט קצר אחד, שתיה צריך לכלול גם את הפיתרון לבעיה. המזכיר של המלכה אישר כי צ'רצ'יל לא היה מסוגל לעקוב אחרי דיונים שנשל בהם חלק. על סמך עדויות אלה מצא הלורד מוראן, רופאו של צ'רצ'יל, לנכון להעמיד על מצבו הבריאותי. ניסיון לשכנע את צ'רצ'יל לעבור לבית-הלורדים נתקל בסירוב מוחלט מצידו.

למרות מצבו הרפואי התמור, ולמרות הנבואות הקהרות של הרופאים בדברי תחלת החיים שלו, האריך וינסטון צ'רצ'יל ימים הרבה אחרי שנאלץ לפרוש מכהונתו כראש-ממשלה ביגלל מצב-בריאותו ומצבו הנפשי. הוא נפטר בשיבה טובה בשנת 1965. בהיותו בן 91.

איך זה השפיע?

ב סיומו של הפרק על וינסטון צ'רצ'יל, בספרו של יו' לאטאנג, מצוין המחבר כי למרות שעל בריאותו של צ'רצ'יל נמסר אחרי מותו יותר מאשר על כל מנהיג אחר, עדיין נותר להיסטוריונים התפקיד למצוא את הקשרים שבין החלטותיו ופעולותיו השונות לבין מצבו הנפשי והגופני באותם ימים.

אמר לאטאנג: "באחד הימים אלי נדע כמה החלטות גורליות התקבלו על-ידי צ'רצ'יל ביום, בשבוע או בחודש, ובי איו ניהיה הם הושפעו על-ידי בריאותו או מחלה. שיעמם או התלהבות, תיסכול או סופו, צרות-עין או שביעות-רצון..." ייתכן וגם אורחי ישראל יכולים לקוות כפי באחד הימים, בעוד שנים רבות, יתפרסם ברבים הדיווח המלא והנכון על מצב-בריאותו של ראש-הממשלה. מנחם בגין, ומה היו השפעותיו על התנהגותו המדינית והפרלמנטרית ועל כושר-היפ קודו. הדורות הבאים ודאי יידעו טוב יותר מה עשה או לא עשה ביגלל בהשפעת התרופות שקיבל או לא קיבל. אבל ספק אם בתיקוה זו יש נחמה לדור הנוכחי, שבגין עלול לחרוץ את גורלו.

שותפיו לשעבר ובני-מישפחתו של שר-האוצר

שימחה ארליך מאשימים אותו באחריות להתמוטטות

מיפעלם שהוא היה קודם לכן אחד ממנהליו

שם	כתבת ותאור	מספר הפניות שלקח כל פנוי	חתימה
(1) דוד לויפר	סוחר, רח' הירקון מס. 148 בתל-אביב	א' 5 (חמש)	ב' 315
(2) בנרד קיכלמכר	יצרן סחורות אופטיות רח' בוגרשוב 71, תל-אביב.	א' 4 (ארבע)	ב' 315
(3) שמחה אהרליך	מנהל חשבונות, רח' בורוכוב 48, תל-אביב.	א' 1 (אחת)	ב' 315

סכום המניות הכללי 900

יום 5 לחודש מאי, שנת 1946

קיכלמכר מבלי שהשקיע בו אפילו גרוש מנדטורי אחד. הוא החזיק במניה אחת מתוך עשר מניות הבכורה של השותפות. כפי שמעיד הרישום אצל רשם החברות, אולם במרוצת השנים הועברו אליו חלק מהמניות. כשפרש החזיק בידו 10% מהמניות.

מנהל החשבונות
כך נרשם שימחה ארליך בתזכיר השותפות של חברת האופטיקה אצל רשם החברות המנדטורי בהודש דצמבר 1946. הוא הוכנס לשותפות במיפעל המישפחתי של בני מישפחת

אזרחים. הם לא היו כלכלנים, גם לא פרי ליטיקאים, שהשתמשו במינוח זה כדי לנגח את האיש מס' 2 בממשלת הליכוד. אלה שהושיטו אצבע מאשימה לעבר ארליך עשו זאת לא בגלל פשיטת-רגל בעתיד, אלא בגלל פשיטת-רגל שכבר התרחשה בעבר: היו אלה בני מישפחתו של שימחה ארליך, שהיו שותפיו לעסקי האופטיקה במשך שנים רבות.

סיפורם של בני מישפחת קיכלמכר, דור דניו של שימחה ארליך מצד אמם, יש בו כדי לשפוך אור על פרק בעברו של מי שמכהן כיום כשר-האוצר בממשלת ישראל, ראל, שאינו מוזכר כלל ועיקר בביאוגרפי יות הרשמיות שלו.

בהיותו ח"כ של מפלגת אופוזיציה היה שימחה ארליך נוהג להגדיר את מקצועו באופן רשמי כ"יצרן אופטיקה". וזאת בזכות המיפעל לייטוש עדשות סטל-לוקס, אותו ניהלו בעבר הוא ואשתו צילה. אולם בשנת 1946, כאשר נכנס האופטיקאי שימחה ארליך כשותף למיפעל לייטוש העדשות שהקימו בני מישפחתו, עדיין הגדיר את עצמו כ"מנהל פנקסים". וזאת למרות העובדה שבנעוריו למד בפולין, ארץ הלורד תו, כלכלה ואופטיקה ועסק במיקצועו כ"אופטיקאי גם לפני שהצטרף למיפעל העשייתי.

הדרך שעשה שימחה ארליך מתפקיד כ"ליפנקסים ועד למעמד של יצרן אופטיקה עברה כולה באותו מיפעל מישפחתי. בשנת 1954 הוא כבר חתם על מיסמכי החברה, בה התקבל כשותף, כ"מנהל חשיכונות". מאוחר יותר, כאשר התמנה על-ידי הבנק למלאכה כנאמן הבנק לצורך הלואאה בסך 5,000 ל"י שניתנה על-ידי הבנק לחברה בה היה שותף, הוא הגדיר את עצמו כ"תעשיין". בהלוואות אחרות שניתנו מאוחר יותר לחברה, שיקבלה במרוצת השנים את השם לאור — תעשייה אופטית ישראלית בע"מ, הוא חתם כ"מנהל".

אולם בשנת 1964, כאשר הועברה החברה לטיפולו של כונס-הנכסים ושותפו הוכרז כפרשט-רגל, לא נדבק הכינוי לארליך. הוא הספיק לנטוש את החברה לפני שזו פשטה את הרגל. עסקיו שלו שיגשגו ופרחו. אבל המישפחה שילמה את משיכורתו במשך 14 שנים נותרה במצוקה. בניה טוענים כי שימחה ארליך נושא ב"אחריות למצוקתם זו. חיים מרדכי קיכלמכר, דודו של שימחה ארליך, היה איש-עסקים ממוצא פולני ש-

מרינת ישראל
משרד המשפטים
כונס הנכסים הרשמי, ח"ד 1254

ירושלים, כ"ב כחשוון תשכ"ה
28 באוקטובר 1964

מס' פח/570

אל: רשם החברות, ירושלים

הנדון: לאור תעשייה אופטית ישראלית בע"מ כפרוך היקר מס' C.L. 481

ר"פ העתק מאושר מצו מינורי מפרק קבוע לחברה הנ"ל.

א. חרוץ
ב/כונס הנכסים הרשמי

כשיטת-הרגל
מיסמך של כונס הנכסים הרישמי, מה-28 באוקטובר 1964, המודיע לרשם החברות על מינוי מפרק קבוע לחברה לאור, תעשייה אופטית ישראלית, ששימחה ארליך היה אחד מעלניה ומנהליה שלוש שנים קודם לכן. לטענת חלק מבני המישפחה נשא ארליך באחריות להתמוטטות.

ובמיוחד מצד חברו למפלגה הליברלית, שר התשתית והאנרגיה, יצחק מודעי. אלה הסתמכו על הערכות כלכלנים שטענו כי מגמות התקציב החדש מובילות לקראת שואה כלכלית בשנת התקציב הבאה, גורר מות להגדלת החוב הלאומי ולהגדלת הרעון במאון התשלומים. ארליך אינו מבין בכלכלה, הוא יגרוור את המדינה לפשיטת-רגל, התבטא בהריפת אחד השרים. זה לא חדש, ארליך כבר גרס לנו לפשיטת-רגל, טענו בעיקבותיהם כמה